

Hediyetü'l-ârifin'de Aclünî'nin bunlardan başka dokuz kitabının daha adı verilmektedir. Ayrıca *İzâ'etü'l-bedreyn fi tercemeti's-şeyhâyn* adlı bir eserinden de söz edilmektedir.

BİBLİYOGRAFYA :

Murâdî, *Silkü'd-dürrer*, Bulak 1301, I, 259-272; Abdülhay el-Kettânî, *Fihrisü'l-fehâris*, Fas 1347 — Beyrut 1402/1982, I, 98-100; *Hediyetü'l-ârifin*, I, 220-221; Brockelmann, *GAL*, II, 398-399; *Suppl.*, II, 422; Zirikî, *el-A'lâm*, Kahire 1373-78/1954-59, I, 324; Kehhâle, *Mu'cemü'l-mü'ellifin*, Dimaşk 1376-80/1957-61 — Beyrut, ts. (Dârü İhyâ'it-türâsî'l-Arabî), II, 292; Hânî Subhî el-Amed, *Mu'cemü'n-nâbihîn*, Amman 1985, I, 265-266.

ALİ YARDIM

ACLÜNİ, Muhammed b. Ahmed

(محمد بن أحمد العجلوني)

Ebü Abdillâh Şemsüddîn
Muhammed b. Ahmed b. Mûsâ el-Aclünî
(ö. 831/1427-28)

Muhaddis, Şâfiî fakihî.

Ürdün'ün doğusundaki Aclün'a bağlı Küfeyr köyünde doğdu. Dimaşkî ve Küfeyrî nisbeleriyle de tanınır. İlk tahsilinden sonra Dimaşk'a giderek zamanın meşhur âlimlerinden İbn Kâdî Şühbe'den fıkıh ve fıkıh usulü okudu. Uzun süre Şemseddin el-Gazzî'nin derslerine devam etti; İbn İvaz ve İbn Ümeyle'den de hadis okudu ve pek çok kitabı bizzat istinsah etti. Tahsilini tamamladıktan sonra Dimaşk'taki medreselerde fıkıh, fıkıh usulü ve siyer okuttu. Aynı zamanda kadı nâibliği yaptı. Birçok defa hacca gitti; uzun süre Mekke'de mücâvir olarak kaldı. Pek çok talebe yetiştirdi, fetva vermekle meşgul oldu. Daha çok hadis, özellikle de *Şahîh-i Buḥârî* okutmakla şöhret buldu. Dimaşk'ta vefat etti.

Eserleri. Kaynaklarda adı geçen belli başlı eserleri şunlardır: 1. *et-Telviḥ ilâ ma'rifeti'l-Câmi'i's-şahîh*. Zerkeşî, Kirmânî ve İbn Mülakkin'in *Şahîh-i Buḥârî* şerhlerinden faydalanmak suretiyle kaleme aldığı beş (veya altı) ciltlik bir eserdir. 2. *el-Kevkebü's-sârî. Şahîh-i Buḥârî* muhtasarıdır. 3. *Zehrür-Ravz*. Süheylî'nin *er-Ravzû'l-ünûf*üne yazdığı muhtasar şerhtir. 4. *el-İḥkâm fi aḥkâmî'l-Muhtâr*. Bu eserini daha sonra kısaltarak *el-Munteḥabü'l-Muhtâr fi aḥkâmî'l-Muhtâr* adını vermiştir. 5. *Mu'înün-nebih ilâ ('alâ) ma'rifeti'l-Tenbih*. Ebü İshak eş-Şirâzî'nin Şâfiî fikhına dair *et-Tenbih* adlı eseri üzerine yapılmış şerhtir.

BİBLİYOGRAFYA :

Sehâvî, *ed-Dav'ü'l-lâmi'*, Kahire 1353-55 — Beyrut, ts. (Dârü Mektebeti'l-Hayât), VII, 111-112; İbnü'l-İmâd, *Şezerâtü'z-zeheb*, Kahire 1350-51, VII, 196; *İzâhu'l-meknûn*, I, 320; II, 519, 569; *Hediyetü'l-ârifin*, II, 186-187; Kehhâle, *Mu'cemü'l-mü'ellifin*, Dimaşk 1376-80/1957-61, IX, 23.

MÜCTEBA UĞUR

ACMÂN

(عجمان)

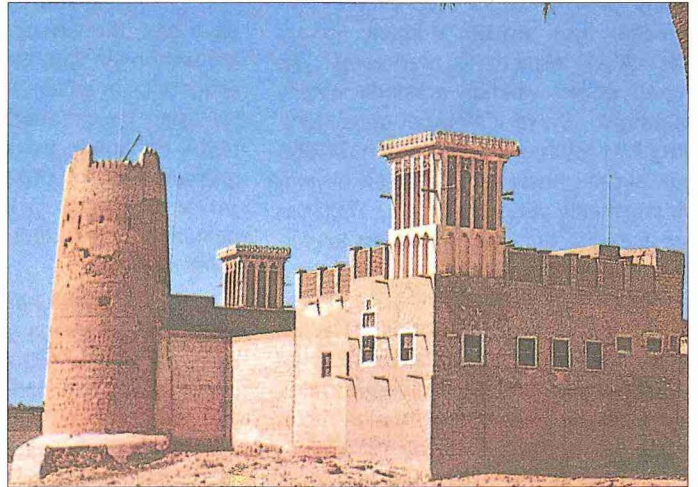
Birleşik Arap Emirlikleri Devleti'ni oluşturan yedi emirlikten biri.

Toprak bakımından bu emirliklerin en küçüğü olan Acmân'ın yüzölçümü 260 km², nüfusu 64.318'dir (1985). Aynı birlik içindeki diğer Arap emirliklerinden Şarika ile Ümmülkayveyn arasında yer alır. XIX. yüzyıl boyunca komşusu Şarika'daki Kâsimî Emirliği'ne bağlı kalmıştır. Bölgede yaşayan halk, Naîm kabilesinin Âl-i Bûhureybân koluna bağlı olan Karâtise, Hamîre ve Âl-i Bûzeneyn boyundandır. Yine bu yüzyılın başlarında Vehhâbilik hareketinin bölgedeki etkisi üzerine, burada oturan Âl-i Bûhureybân kabilesi, diğer Naîmî kabileleri gibi bu dinî akıma katılmıştır. Hatta bir ara emirliğe bağlı olan Zürâ adası Vehhâbîler'in yerleşim merkezi olmuştur. Acmân, diğer sahil emirleri ve İngiltere arasında imzalanan 1820 ve 1892 antlaşmalarına iştirak etti. 1952'de Sahil Devletleri Konseyi'ne (Trucial States Council) katıldı. 2 Aralık 1971'de kurulan Birleşik Arap Emirlikleri Devleti'nin federe üyesi oldu. 1981 yılından beri emirliğin başında bulunan Şeyh Humeyd b. Râşid en-Naîmî, Birleşik Arap Emirlikleri Devleti'nin yüksek konsey üyesidir.

Acmân

Acmân'da inşası Ortaçağ'a kadar uzanan tarihî bir kale bulunmaktadır. 1928-1981 yılları arasında emir olan Şeyh Râşid b. Humeyd bu kalede oturmakta ve emirliğin yönetimini buradan yürütmekteydi. Acmân'ın iç kısımlarında bulunan Mesfût bölgesinde 1968'de yapılan aramalarda kaliteli mermer rezervleri bulunmuştur. Tarihte daima Naîm kabilesinin yerleşim bölgesi olarak kalmış bulunan Mesfût bölgesinde ayrıca hurma, tütün ve buğday ziraatı da yapılmaktadır. Bölgede ekonomi yakın zamana kadar balıkçılık ve tarıma dayalıydı. Son zamanlarda Birleşik Arap Emirlikleri'nin zengin üyelerinden, özellikle Ebüzabî'den (Abudabi) yardım almaktadır. Acmân'da 1976'dan beri gemilerin bakım ve onarımının yapıldığı bir tersane bulunmaktadır. 1984'ün sonlarında bir çimento fabrikasının işletmeye açıldığı Acmân'da petrol arama çalışmalarına ise 1982'de başlanmıştır. Buna bağlı olarak 1983'te sermayesinin % 50 hissesi Acmân'ın, % 50 hissesi de

Acmân'ın tarihî kalesi ve sarayı